

Onko hanhista haittaa tai vaaraa?

Hanhien jätökset nurmikoilla aiheuttavat paikoin haittaa virkistyskäytölle. Ulostee-
t ovat kuitenkin lähinnä ruohopuraa ja tämän hetkisen tiedon mukaan hanhien ulosteet eivät sisällä esim. Salmonella-
bakteereja.

Valkoposkihanhi puolustaa pesäänsä ja poikasiaan. Uros huutaa äänekkäästi ja saattaa iskeä siipensä kovalla etureunalla. Se saattaa samalla hypätä ilmaan, ihmisen pääkin korkeudelle. Erityisesti pienten lasten kanssa tämä on syytä huomioida. Saaristossa on syytä välttää maihinnousua pesimäpaikoille. Korkeasaarella sopiva turvaväli valkoposkihanhiin on noin viisi metriä. Kookkaampi kanadanhanhi on kyhmyjoutsenen tavoin etenkin poikasia puolustaessaan jo aikuisellekin riski.

Sateet liottavat hanhien jättämät "pötkylät" ja ne maatu-
vat suhteellisen nopeasti. Ne ovat hyvää materiaalia kompostiin, sillä ne sisältävät runsaasti typpeä ja fosforia.

Uimarannoilla hanhista ei ole toistaiseksi todettu olevan merkittävää terveyshaittaa. Uimarantojen vedenlaatu heikkenee kuitenkin usein rankkasateiden jälkeen lyhytaikaisesti, kun sateet huuhtelevat rantavyöhykettä.

Hanhien karkottaminen

Piha- ja puistonurmikoita voi käyttää normaaliin ulkoiluun ja oleskeluun, vaikka hanhet niillä ruokailisivatkin. Aroille nurmikko-
alueille voi istuttaa kukka-
penkkejä ja pensaita, jolloin hanhet eivät niillä viihdy – ne suosivat avointa ympäristöä.

Joskus on tarpeen karkottaa hanhia alueilta, joissa on syn-
tynyt merkittävää haittaa niiden läsnäolosta, lähinnä ulosteista.

Hanhet voi karkottaa kävellen reippaasti niitä kohti. Tarvittaessa voi juostakin, mikä laukaisee helpommin lintujen pakoreaktion. Karkotusta tehostaa noin 150 cm pitkä keppi, jonka päähän on sidottu värikkäitä muovisuikaleita tai muovikassi. Keppi nostetaan suoraan ylös kuljettaessa

hanhia kohti. Huutaminen ja käten taputtaminenkin saattavat auttaa, mutta linnut ovat kaupunkialueilla usein tottuneita ihmisääniin.

Poikasten kasvaessa perheet siirtyvät yhä kauemmaksi pesimäpaikoiltaan. Kun nuoret saavuttavat lentotaidon, perheet yhdistyvät suuriksi parviksi pääkaupunkiseudun nurmikoille. Korkeasaarella laidun-
taa kesällä runsaasti valkoposkihanhia.

Karkotusta on syytä tehdä vain tarpeen mukaan. Jos linnuista ei ole haittaa, ei niitä tule häiritä. Kaupungin yhteisillä alueilla kuten puistoissa ja uimarannoilla karkotuksesta vastaa Helsingin kaupunki. Uimarannoilla karkotuksesta vastaavat tarvittaessa liikuntaviraston uimarantavalvojat. Puisto-
alueilla asiasta vastaavat rakennusviraston puutarhurit.

Tehokkainta on ajaa linnut pois kohteesta mahdollisimman pian siitä, kun ne ovat saapuneet alueelle. Linnut oppivat välttämään paikkoja, joissa ne eivät voi levätä tai ruokailla.

Kaikkien lintulajiemme pesintä on turvattu lailla. Pesintää ei saa häiritä!

Tulevaisuudessa

Helsingissä varaudutaan hanhikannan kasvun aiheuttamiin ongelmiin. Helsingin kaupunki, ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus ja Helsingin yliopisto ovat käynnistäneet tähän liittyen yhteistyön. Tällä hetkellä tutkitaan mm. sitä, miten hanhet voitaisiin pitää poissa häiriöherkiltä alueilta. Myös ulosteiden analysointia ja riskiarvointia jatketaan. Yleisötiedotusta on lisätty ja kaupungin henkilökuntaa ohjeistettu mm. uimarannoilla.

Syyskuun iltoina voi nähdä komeaa ruokailumuuttoa, kun hanhiparvet palaavat ruokailupaikoiltaan yöpymään merelle. Vanhankaupunginlahdella yöpyy satoja valkoposkihanhia. Parvet lähtevät muuttomatkalleen etelään viimeistään ensilumien aikaan.

Sammandrag

Den vitkindade gåsen har spritt ut sig på Östersjön under 1970-talet och till Helsingfors kom den under 1980-talet. Populationen växer och år 2003 häckade 400 par i Helsingfors. Helsingfors stad, Miljöministeriet och Finlands miljöcentral har börjat studera möjligheten att undvika framtida problem, då populationen väntas växa.

Enligt nuvarande information är avföringen ingen hälsorisk utan en lokal olägenhet i vissa gräsområden. Den vitkindade gåsen är i lag skyddad.

Lisätietoja • Information

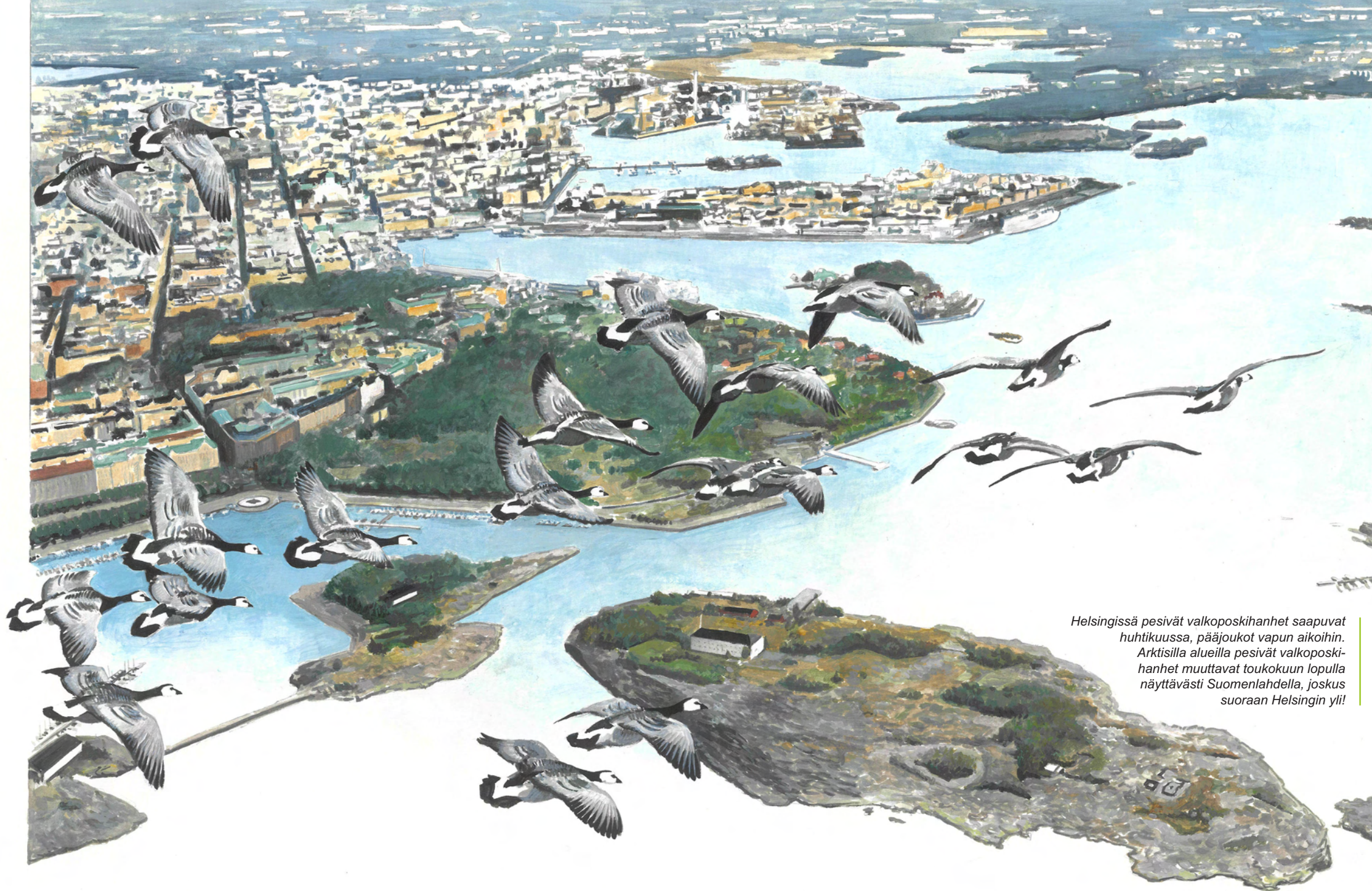
Ympäristökeskuksen NEUVONTA
Miljöcentralens INFORMATION
Puh. / Tel. (09)7312 2730 (ark. 8.15-16.00 vard.)
Sähköposti / e-post: ymk@hel.fi
• mm. yleistietoa, luonnonsuojelu

Rakennusviraston ASIAKASPALVELU
Byggnadskontorets KUNDTJÄNST
Puh. / Tel. (09)166 2500, (ark.8.15-16.00 vard.)
Sähköposti / e-post: rakennusvirasto@hel.fi
• mm. puistojen hoito, luonnonhoito

Korkeasaaren eläintarha, ASIAKASPALVELU
Högholmen djurgårdens KUNDSERVICE
Puh. / Tel. (09)169 5969
Sähköposti / e-post: zoo@hel.fi
• mm. yleistietoa hanhista

Liikuntaviraston MERELLINEN OSASTO
Idrottsverkets HAVSAVDELNING
Puh. / Tel. *(09) 310 8771 (vaihde - växel)
• mm. hanhien karkotus uimarannoilta

Helsingissä pesivät valkoposkihanhet saapuvat huhtikuussa, pääjoukot vapun aikoihin. Arktisilla alueilla pesivät valkoposkihanhet muuttavat toukokuun lopulla näyttävästi Suomenlahdella, joskus suoraan Helsingin yli!

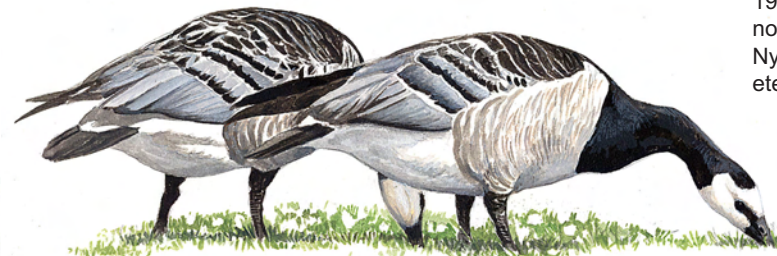
Valkoposket pesivät Helsingin edustan kalliosaarilla. Poikaset ovat pesässä vain muutaman päivän, jonka jälkeen perheet uivat läheisille luodoille, rantaniityille ja ruohikoille ruokailemaan. Ensimmäiset poikueet ovat vesillä kesäkuun alkupäivinä.

Valkoposkien leviäminen Itämerellä ja Helsingissä

Valkoposkihanhi on alkuun jo 1920-luvulla, jolloin ne ryhtyivät käyttämään Gotlannin ja Öölannin niittyjä muuton aikaisina kerääntymisalueina. Ensimmäinen pesintä todettiin Gotlannissa vuonna 1971, Virossa 1981 ja sen jälkeen kannan kasvu on ollut nopeaa. Selitykseksi ei riitä poikastuotto, vaan kanta on saanut täydennystä talvehtimisalueilla arktista alkuperää olevista linnuista. Tarhakarkulaiset eri puolilla Itämeren alueita ovat toimineet "siemeninä" uusilla pesimäalueilla. Helsingissä pesinnät luonnossa alkoivat vuonna 1989.

Helsingin esiintymän historia tunnetaan hyvin. Villi, tarhalintujen joukkoon lyöttäytynyt pari pesi Korkeasaaren eläintarhassa vuodesta 1987 alkaen. Kaikki niiden ja tarhahanhiin terveet poikaset vapautettiin vuosina 1987–1989. Väreinkaiden avulla on voitu varmistaa, että Helsingin kanta on osin Korkeasaaren villin parin jälkeläisiä, osin eläintarhasta vapautettuja yksilöitä. Korkeasaaresta vapautettiin vuosina 1987–1992 kaikkiaan 54 valkoposkihanhea. Helsingin lintujen joukossa on alun pitäenkin ollut myös rengastamattomia, muualla syntyneitä yksilöitä.

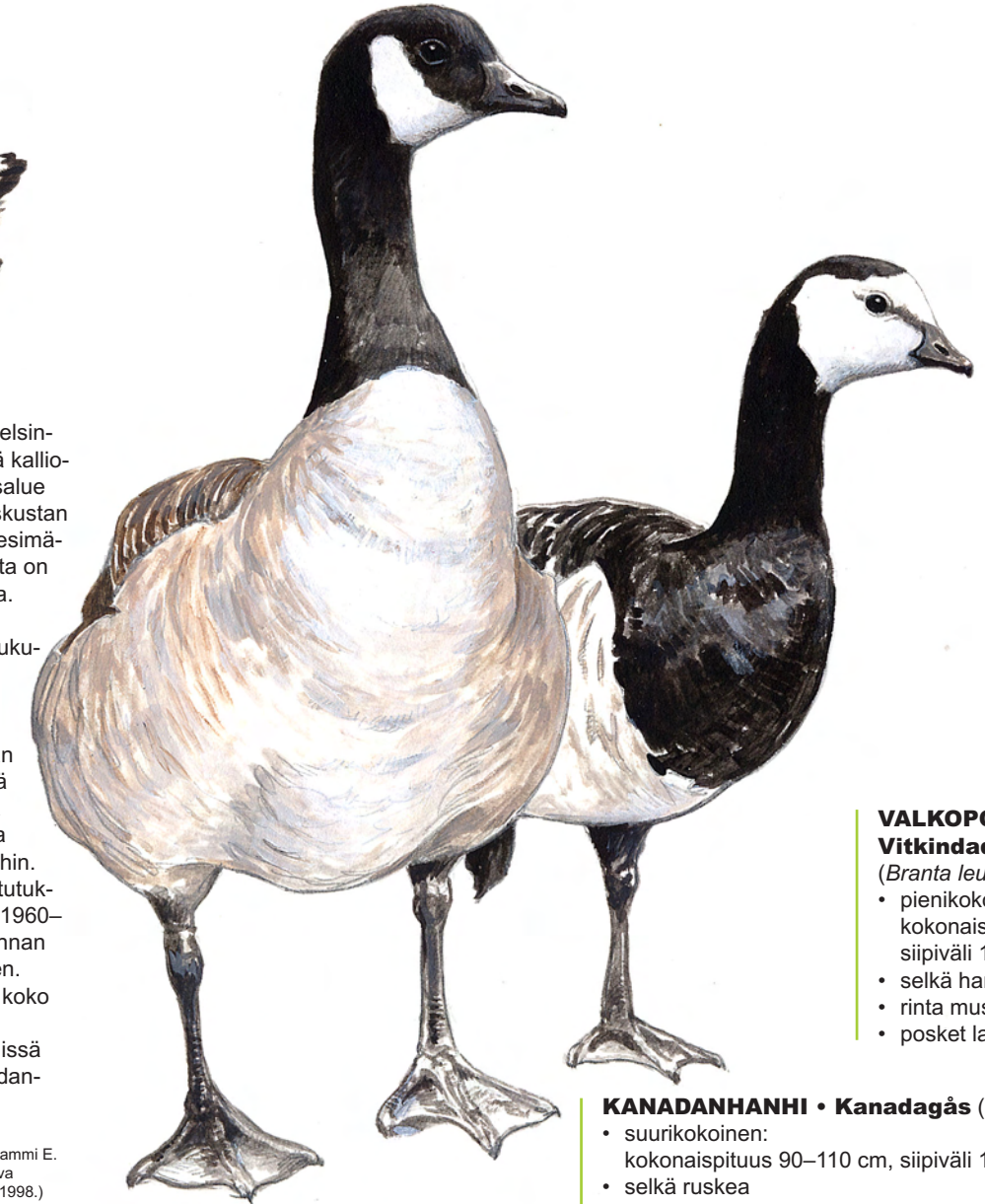
Valkoposkihanhiamme talvehtii ainakin Hollannissa, jossa on tavattu Helsingissä rengastettuja lintuja.

Valkoposkihanhi pesii Helsingissä tyypillisesti pienillä kalliosaarilla. Tärkein pesimisalue on Suomenlinnan ja keskustan välissä. Vuonna 2003 pesimäkanta oli 400 paria. Kanta on ollut nopeassa kasvussa.

Valkoposkihanhi on lähisukulainen **kanadanhanhi**, jolla on myös valkoiset posket, tuotiin puisto- ja riistalinnuksi Eurooppaan Pohjois-Amerikasta. Sitä on istutettu 1600-luvulta alkaen Brittein saarille ja 1900-luvulla Pohjoismaihin. Metsästäjien tekemät istutukset etelärannikollamme 1960–1970-luvuilla johtivat kannan nopeaan runsastumiseen. Nyt kanadanhanhi pesii koko etelärannikollamme.

Vuonna 2003 Helsingissä pesi 12 paria kanadanhanhia.

(Lähde: Väisänen R., Lammi E. ja Koskimies P. Muuttuva pesimälinnusto. Otava 1998.)

VALKOPOSKIHANHI
Vitkindad gås
(*Branta leucopsis*)

- pienikokoinen: kokonaispituus 58–70 cm, siipiväli 132–145 cm
- selkä harmaa
- rinta musta
- posket laajalti valkoiset

KANADANHANHI • Kanadagås (*Branta canadensis*)

- suurikokoinen: kokonaispituus 90–110 cm, siipiväli 150–180 cm
- selkä ruskea
- rinta valkoinen
- poskissa vähemmän valkoista